

Arta vorbește cu noi o miniserie de dragul artei

un proiect ASOCIAȚIA
CULTURALĂ
PATRIMONIU
PENTRU
VIITOR

partener **didactic.ro**
CANCELARIA NAȚIONALĂ
www.practica-intuitiv.ro

Episodul 7
John - Theodore

Floarea soarelui

Autor: Vincent Willem van Gogh (1853 - 1890)
1888

Tehnica: ulei pe pânză

Dimensiune: 92.1 x 73 cm cm

Localizare: The National Gallery, Londra

Theodore: Unde pot găsi pictura cu floarea soarelui?

John: Te referi la lucrarea lui Vincent van Gogh? Este aici în sala 43, pe peretele din spatele tău.

T: Ce galben luminos! Mă duc să mă uit mai de-a aproape. Am avut curiozitatea să văd lucrarea în realitate.

J: Ai venit aici special pentru această lucrare?

T: Nu numai pentru ea. Dar e singura pe care o cunosc a acestui artist. Oricum, pentru că turneul de la Wimbledon s-a terminat, părinții mei au decis să mai rămânem câteva zile până să ne întoarcem la Melbourne. Eu sunt Theo.

J: Iar eu sunt John, am grijă ca aceste lucrări să nu pățească nimic. Și am timp destul să le admir zi de zi. Sunt multe tablouri importante în această sală, dar și eu aș veni special pentru *Floarea Soarelui*. Știai că și pe fratele lui Vincent îl chema Theo? Dacă mai ai întrebări despre această natură statică, să-mi spui.

T: Tot Theo îl chema? Eu nu am frați sau surori. Se înțelegeau bine ei doi?

J: Era fratele mai mic al lui Vincent. Dacă îmi amintesc bine, era o diferență de patru ani între cei doi. Theo avea un job stabil în lumea artelor și l-a sprijinit de multe ori pe fratele său. Cred că a avut și un rol decisiv să-l convingă să devină pictor. Dar și mama lor avea o înclinație către pictură.

T: Vincent nu a vrut mereu să fie pictor?

J: Eu cred că aceasta a fost chemarea lui, probabil că nu ar fi fost altă meserie mai bună pentru el. Dar s-a apucat serios de pictură abia în jurul vârstei de 30 de ani. Până atunci a încercat alte meserii, inclusiv cea de pastor protestant, ca tatăl său.

T: Înțeleg. Și de spuneai că tabloul e o *natură statică*?

J: Așa se numește acest gen de pictură, unde apar grupate diverse obiecte din jurul omului, aranjate special în tablou ca să iasă în evidență. Pot fi fructe, legume, pește, vânat, diverse statuete, chiar și crani. Și bine-nțeles flori, ca în cazul de față.

T: Și de ce se numește tocmai *statică*?

J: Așa s-a transmis denumirea de la artiștii din atelierele olandeze. Pentru că obiectele pictate în acest tablouri nu se pot mișca ele singure. Ei au făcut o mare pasiune pentru pictura de acest gen. Preferatele lor erau lalelele. Dar se mai spune și *natură moartă*. Explicația e aceeași.

T: Și de ce tocmai flori?

J: Cred că mulți consideră că au un rol decorativ. Ți s-a întâmplat vreodată să vrei să fotografiezi flori pentru că ți se par frumos colorate sau doar pentru că vrei să-ți amintești de ele și mai târziu?

T: Da, am făcut acest lucru când am fost la grădina botanică, mai ales în zona plantelor exotice.

J: Și în afară de rolul decorativ pur și simplu, subiectele din naturile statice sunt și metafore pentru ciclul firesc al vieții până la moarte.

T: Adică, de aceea sunt aici flori fără petale?

J: Exact, ai observat foarte bine. Una este boboc, altele sunt în plină floare, iar altele nu mai au petale deloc, au rămas doar turtele. Dar, te rog să te mai uiți o dată. Vincent a reușit să illustreze și ideea de continuitate în ciclul vieții. Ți dai seama cum?

T: Te referi cumva la semințele de floarea soarelui? Că ele sunt începutul pentru alte flori?

J: Întocmai!

T: Înseamnă că îi plăceau mult aceste flori. Și mie îmi plac. Nu am stat niciodată suficient de mult lângă unele să le surprind cum se întorc după soare.

J: Ai tot timpul să surprinzi într-o vară fenomenul acesta. Vincent le-a cules și le-a așezat în vasul pe care îl vezi pentru a picta repede natura statică cu care să decoreze camera de oaspeți din *Casa galbenă*. O să mă întrebi ce e o casa galbenă.

T: Chiar urma.

J: Mă gândeam eu. Era casa din Arles, sudul Franței, unde Vincent a plecat să caute subiecte pe care să le picteze. Ca să ajungă la Arles, a plecat de la Paris, unde a stat în gazdă la fratele său. Vincent nu era

un pictor de atelier, adică îi plăcea să iasă și să caute colțuri pe care să le picteze. Își lua șevaletul, culorile, scaunul pliabil și pleca în plimbări. Călătoria în sudul Franței și-a spus cuvântul asupra creației sale. În Olanda, folosisese cu precădere culori închise, pământii. Iar, în Franța, a descoperit cele mai diverse nuanțe de verde, albastru, galben. Dar a și trăit o inovație care i-a permis acest lucru.

T: La ce te referi?

J: Cu doar câteva decenii în urmă, tocmai se inventaseră culorile în tuburi. John Rand s-a gândit la această inovație. Poate noi nu conștientizăm acum, dar e mare lucru să nu fie nevoie să îți prepari culorile singur de fiecare dată și e și mai important să le poți lua cu tine unde vrei fără să se usuce ușor.

T: Ce bine că mi-ai spus, nu m-am gândit niciodată.

J: Da, pictorii din secolul XIX au fost foarte norocoși din acest punct de vedere. Practic, impresionismul și chiar și alte curente învecinate nu ar fi fost atât de revoluționare fără această „mică” invenție. Atunci s-a putut ieși din atelier și observa natura de aproape pentru a transpune imediat pe pânză impresiile.

T: Mie galbenul îmi dă o stare bună, cred că îmi place să privesc lucruri galbene.

J: Se pare că așa și este. Această culoare ne provoacă o stare de spirit bună. Poate și din cauză că unii dintre noi o asociază cu lumina și căldura soarelui. Și cum îți spuneam, le-a cules, le-a așezat și a început să picteze. Într-o săptămână a terminat deja câteva.

T: Cum adică a terminat câteva?

J: Au fost șapte lucrări în total. Foarte asemănătoare toate. Din păcate, una dintre ele a fost distrusă în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Alta e într-o colecție privată din Statele Unite ale Americii, nu prea e cunoscută. Dar celelalte cinci pot fi admirate de oricine. Sunt în muzee din toată lumea.

T: Cumva una dintre ele e în Australia?

J: Nu, una e aici, iar celelalte patru sunt la Amsterdam, München, Philadelphia, tot în State, și la Tokyo. Patru, inclusiv cea de aici,

datează din 1888, și celelalte trei din 1889. Iar dorința de a decora o cameră nu a fost întâmplătoare. Aștepta în vizită un prieten, tot pictor și el. Intenția lui Vincent era să facă din *Casa galbenă* un centru mai mare în care pictorii să se strângă. Dar nu a ieșit chiar așa.

T: Dar el e pictorul care a rămas fără o ureche?

J: Da, chiar la Arles s-a petrecut incidentul. Cred că a avut o răfuială cu acest pictor, Paul Gauguin, venit în vizită, care s-a sfârșit cu o ureche tăiată. El singur a tăiat-o. A mers la spital apoi și și-a revenit. Una peste alta, din ce am auzit și de la ceilalți colegi specialiști din muzeu, nu cred că el avea cea mai prietenoasă personalitate. Cred că se enerva și supăra ușor.

T: Îmi pare rău, probabil că se relaxa în timp ce picta. Îmi place unde e pusă semnătura.

J: Într-adevăr, Vincent nu ducea lipsă de idei inovatoare. Doar încă o lucrare din seria aceasta mai e semnată așa, ceea ce mă face să cred că i-a plăcut foarte mult cum a pictat. De fapt, e printre pictorii care s-a bucurat de recunoașterea talentului său încă din timpul vieții. Nu toți au avut parte de acest lucru. Iar pânzele lui cu floarea soarelui sunt foarte celebre peste tot în lume. Vin aici oameni special pentru ea. Unii dintre ei leagă automat numele de aceste tablouri. Inclusiv la înmormântarea sa, Vincent a avut aproape floarea soarelui. A povestit lucrul acesta un pictor într-o scrisoare.

T: Oare de ce sunt aceste lucrări cele mai celebre? Nu m-am gândit înainte să vreau să văd și eu una dintre ele.

J: Eu cred că din mai multe motive. Ilustrează ceva plăcut, cunoscut de multă lume. Iar apoi, mai e secretul culorii. E clar că și pentru Vincent galbenul însemna bucurie. Dar am avut timp să mă gândesc cât de greu trebuie să fi fost să picteze predominant totul pornind de la o culoare, creând cu migală nuanțe diferite și, totodată, foarte apropiate. A ieșit armonios. Și mai cred că el era mai degrabă preocupat de culoare, decât de desen. Pictura are și o textură plăcută dată de urmele pensulei. Parcă acum a pus mâna cineva pe aceste obiecte și le-a modelat.

T: Observ urmele de pe petale. Cred că îmi schimb ecranul la telefon cu poza aceasta. Poate când vor vedea prieteni de-ai mei, vor vrea să știe și ei mai multe lucruri despre această pictură.

J: Inițial, cred că galbenul a fost și mai intens. Precis s-a mai adunat praf și murdărie de-a lungul timpului. Așa pătesc picturile în general. Colegii de la muzeul din Amsterdam au făcut un experiment să vadă cum ar fi arătat culorile la început.

T: Poate găsesc detalii pe site-ul lor. Îți mulțumesc, John, pentru discuția noastră.

J: Cu plăcere, Theo!

Timp de reflecție

1. Ce rol are John în muzeu? După ce formulezi răspunsul, te poți gândi dacă rolul lui este unul important?
2. Vei găsi pe internet și imagini cu celelalte versiuni *Floarea soarelui*. Care dintre ele este preferata ta. Motivează răspunsul cu unul – două argumente.
3. John a menționat colegii de la muzeul din Amsterdam. Se refera la Muzeul Van Gogh. [Apasă aici și vei putea să-ti creezi propria ta versiune.](#) Poti folosi și tu cât mai mult galben sau poți porni de la cu totul altă culoare.

Autor: Sorina Neacșu